עבודה זרה נח

עניין: מסכה יינה

תוספות יו"ט – פתיחה למשניות

מסכת נראה בעיני[ה] שהוא מלשון מסכה יינה[ו]. כי כן כל כל מסכתא מזונה ומעורבה בדינים שונים. והרי מקרא זה מסכה יינה בו נאמר חצבה עמודיה שבעה ונדרש בפ' כל כתבי (קמז:) על תורה שבכתב שספריה שבעה. ויאמר נא שערכה שלחנה ומסכה יינה היא התורה שבע"פ. שהיא כשולחן ערוך ומסודר ליהנות על ידיה בתורה שבכתב. כי בלעדי הקבלה שבעל פה לא ירים איש את ידו ואת רגלו בתורה שבכתב. ואמר מסכה יינה על ערוב ומזינת דברי כולה כי דיניה ומשפטיה צדקו יחדיו ותלוים זה בזה ונלמדים זה מזה ונדרשים זה ע"י זה. ולכך קראו לקבוץ פרקים מסכת. והשם מסיכה על משקל גבירה ומשקל אחר גברת. כן יאמר גם כן מסכת. ותרגום לך זרוע עם גבורה גבורתא. כן גבירה מתרגמינן גבירתא וככה אמרו מן מסיכה מסכתא.

אבל בספר חסידים סימן תתקכ"ט מצאתי תורה שבעל פה דומה לצמר ופשתים שעומלים ואורגים בה. לכך נקרא מסכת. לשון אריגה[ז]. כמו עם המסכת דכתיב נבי שמשון. הלכות לפרקים שמקבץ כל הדברים של ענין אחד זו היא מסכת עכ"ל. ואע"פ שהסמ"ך נקודה בכתוב בקמ"ץ. אין הקריאה כך. כי בכתוב הוא בהפסק. לכך נשתנית לקמ"ץ. ואיכא נמי בינייהו דשני הפירושים. דלדידי מסכת המ"ם בשו"א[ח] ולדידיה בפת"ח.

קול הרמ"ז שם

ובדרז"ל נקנית במשיכה אבל ענין פי' לא ניחא לי דא"כ הו"ל לקראת מזגת או מאזגת משום דאמרינן בע"ז דף נ"ח יין נסך שמסכו גוי מהו א"ל אימא מזגו אנא כדכתיב קאמינא מסכה יינה. א"ל לשון תורה לחוד ולשון חול לחוד.

בית דוד על התוי"ט

זה לח כיון יפה: **ד"ה** מסכת וכו' מלשון מסכה יינה כתב הרמ"ז דלא ניחא ליה בהאי פירושא דא"כ הו"ל לקרוא מזגת או מזגת משום דאמרינן בע"ז ד' נ"ח יין נסך שמסכו גוי מהו א"ל אימא מזגו אנא כדכתיב קאמינא מסכה יינה א"ל לשון תורה לחוד ולשון חכמים לחוד ובעיני נראה דבעלמא הכי הוא הכא מאי דכיון דקרא דמסכה יינה בתורה שבע"פ משתעי וממנו למד לקרוא קנין כל ענין בפס וכסה טפי עדיף למינקט ליזנח דקרא דהשתא רמז נמי מהיכן ילפינן זה הפס ומיהו מ"מ הת"ל לקרות המ"ס בפתח אינו מובנת דלדידיה נמי ניכל לקרות המ"ס בפתח וכמו שכתב הרמ"ז:

SPONSORED LZ"N
AHARON BEN YAAKOV SHALOM • LEAH BAS YITZHAK

WHATSAPP EMAIL PODCAST TORAHANYTIME ALLDAF DAF YOMI PORTAL KOLHALASHON